

གཞི་རྒྱ་

བཙན་ཕྱོལ་བོད་མིའི་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་སླན་པའི་ལྷན་ཚོགས།

བོད་རྒྱལ་ལོ། ༡༩༩༧ འབྲུག་ལཱ། ཕྱི་ལོ། ༢༠༡༠ ཟླ་ ༡༠ སྤྱི་ལོ་འདོན་ཐེངས། ༡༩

གསོ་བ་རིག་སླན་པའི་ཤེས་ཡོན་གོང་སྤེལ་ཟབ་འབྲིད་གནང་མཁན་མཁས་དབང་ཁག་དང་ཚོགས་བཅར་སླན་པ།

བོད་གཞུང་མང་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་དང་པོའི་འཕྲོད་བསྟེན་ཚོགས་ཚུང་གི་ཚོགས་མི་རྣམས་པ།

དཀར་ཆག

ཚོགས་གཙོའི་སློན་གྱི་དཀར་ཆག་

ནང་དོན།

༡། བོད་གཞུང་སློན་ཚཱིས་ཁང་གི་སློན་སྐྱོར་ཁང་དེ་བརྒྱུལ་གནང་བ། ༤

༢། གསོ་བ་རིག་པའི་ངོས་ལེན་དང་འབྲེལ་བའི་དམིགས་བསལ་ཚོགས་འདུ། ༧

༣། བོད་གཞུང་མང་ཚུལ་ཡོངས་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་དང་པོར་གཞུང་འབྲེལ་ཚོགས་བཅར་ལུས་པ། ༩

༤། བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་བྲིམས་ནས་ངོས་ལེན་གནང་བ། ༡༠

༥། ཆེས་མཐོའི་སློན་པའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཐེངས་བརྒྱ་བཞི་པ། ༡༡

༦། གནས་ཚུལ་སྤྱིང་བསྐྱུས། ༡༣

༧། གསོ་བ་རིག་སློན་པའི་ཤེས་ཡོན་གོང་སྡེལ་ཟབ་འབྲིད་ཐེངས་དང་པོ། ༡༥

༨། ལ་དྲུགས་དབུས་གཞུང་ནང་པའི་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་གསོ་བ་རིག་སློན་ཚོགས་ཞིབ་གནང་བ། ༡༦

༩། མ་འོངས་ལས་འཆར། ༡༧

༡༠། གསལ་བསྐྱེད་གསལ། ༡༧

༡༡། འབྲོད་བསྐྱེད། ༡༩

༡༢། ཐུགས་རྗེ་ཆེ་བ། ༡༩

(Ref: CCTM/RMP/3174/06)

ཆེས་མཐོའི་སློན་པའི་ལྷན་ཚོགས་འོག་དེ་བརྒྱུལ་ཡོད་པའི་ཚོགས་མི་ཚོ་
 བླ་སློན་པ་བཀའ་གིས་རྣམ་རྒྱལ་ལགས་སྐྱོ་ཚེའི་འཕེན་པ་རྫོགས་པའི་ཡིད་
 སྐྱོའི་གནས་ཚུལ་ལྟར་བར་ངོས་ཚོགས་མི་རྣམས་ནས་ཁོང་གི་ནང་མི་ལུ་
 ཚ་ཡོངས་ལ་ཐུགས་གསོ་གསོལ་སློན་དང་ཁོང་གིས་སྐྱོ་ཚེ་འོལ་པོར་བོད་
 ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་བསྐྱེད་དོན་ཆེད་ཞབས་འདེགས་ཐོག་སྤྲོད་ལུས་པར་
 རྗེས་སུ་ཡིད་རངས་ལུ།

ཚོགས་གཙོའི་སློན་སྐུལ།

བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་རྒྱལ་ཁབ།

བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་ནི་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་བརྩའི་བར་མཛོད་ནས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་འབྲེལ་བའི་མི་རིགས་འདིའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་མོལ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཞིག་ཡིན། དེ་ཙམ་མ་ཟད་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་ནི་འཛམ་གླིང་འདིའི་གསོ་བའི་གཞིར་གྱུ་ཆེས་རིན་ཐང་ལྡན་པའི་གྲུབ་ཆ་ཆེ་ཤོས་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་པ་ནི་ཀུན་གྱི་ཤེས་གསལ་ལ་ཉམས་ཤིང་། བོད་གངས་ཅན་རྫོངས་སུ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གོད་ཆག་བྱུང་རྗེས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་རིག་གཞུང་འདིའི་རིན་ཐང་མཐོང་སྟེ་རྒྱ་ནག་གཞུང་དང་མི་དམངས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་དང་འབྲེད་བརྟེན་ཆེད་དུ་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་དགེ་མཚན་ཡོངས་སུ་སླུང་དང་སློད་བཞིན་པ་ནི་ཀུན་གྱི་མཐོང་གསལ་ཡིན།

འདི་ག་བཅན་གྱི་ལ་དུ་འང་དགོས་པ་དུ་མར་གཞེགས་སྟེ་ཡགོང་ས་ཡིད་བཞིན་ཞོར་བུས་རང་གཞུང་དབུས་སློན་ཚུལ་ཁང་ཐོག་མར་སྤྱི་ལོ་༡༩༦༠ གསར་བརྩམས་གནང་བའི་ཐོག་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་བརྟེན་པའི་མེ་རི་བཅན་གྱི་ལ་དུ་གསོ་བའི་མཛད་རྗེས་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལས་དོན་དང་། གངས་ཅན་རྫོངས་ཀྱི་བོད་ཀྱི་གསོ་བའི་མཁས་དབང་དུ་མའི་ཚོ་གྲོས་ཚུ་གཏེར་ལས་ཐོན་པའི་གསོ་དབྱེད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཅི་སྟེད་དར་བྱུང་བའི་སྐབས་འདིར། རང་རེའི་བཅན་གྱི་ལ་བོད་གཞུང་ནས་ཀྱང་དུས་བརྟེན་ལམ་སྟོན་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་མཛད་པར་བརྟེན་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་བརྟེན་པ་འདི་ཉིད་འཛམ་གླིང་གང་སར་ཉི་ཟླ་ཉམས་བྱུང་བའི་ཚུ་འགྲོ་ཀུན་གྱི་ལུས་སེམས་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ལེལ་བའི་མགོན་སྐབས་ལྟ་བུར་གྱུར་ཡོད།

བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་བ་དང་བརྟེན་ནས་དེའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིན་ཐང་ཡང་སྤར་བས་མངོན་གསལ་དུ་འགྱུར་བཞིན་ཡོད། འཛམ་གླིང་འདི་གསོ་བའི་བཞིན་རྒྱ་གར་གནའ་སྲོལ་སློན་གྱི་གདན་ཐོབ་ཁོངས་འདི་ལོ་ནས་ཁྲིམས་མཐུན་ངོས་ལེན་གནང་བ་འདི་ནི་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཟུར་གསོ་བ་རིག་པ་རྒྱ་གར་གཞུང་ཁྲིམས་ནས་ངོས་ལེན་ཐོབ་ཕྱིར་དེ་སྔ་ཉི་མ་ལ་ཡིད་རི་རྒྱུད་ཁག་ཏུ་ཡོད་པའི་བོད་ཀྱི་གསོ་བའི་ལག་ལེན་བྱེད་པོ་རྣམས་ནས་འབད་བརྩོན་ཆེན་པོ་གནང་ཡོད། གཞན་ཡང་རང་གཞུང་དབུས་སློན་ཚུལ་ཁང་དང་། ལྷ་ཁ་དབུས་བོད་ཀྱི་གཞུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་དང་། བཅན་གྱི་ལ་བོད་མའི་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ཆེས་མཐོའི་སློན་པའི་སློན་ཚོགས་དང་། དེ་བཞིན་ཉི་མ་ལ་ཡིད་རིག་

ནས་འབྲེལ་ཡོད་ཁག་དང་གོ་སྐྱར་ཡིད་གཟབ་ཐོག་དུས་ཐོག་གོ་སྐྱར་ཚོགས་སུ་འབྲེལ་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། མདོར་ན་ད་རེས་ཀྱི་གར་
 དབྱས་གཞུང་ནས་གསོ་བ་རིག་པ་བྱིམ་མཐུན་དོས་བཞེས་གནང་བ་འདི་ནི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་དེ་མ་ལ་
 ཡའི་རི་རྒྱུད་ཁག་དུ་ཡོད་པའི་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་ལག་ལེན་གནང་མཁན་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་མི་རྣམས་ལའང་དམིགས་བསལ་གྲུས་བརྩེ་
 དང་རྒྱལ་ཁ་མཚོན་ཐུབ་པ་ཡིན། ཡགོང་ས་མཚོག་ནས་ཀྱང་དེ་མ་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རིགས་རྣམས་ལ་གལ་ཏེ་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་
 གནད་དོན་ཐག་གཅོད་མ་བྱུང་བར་དུས་ཡུན་རིང་པོ་འགོར་ཆེ་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་པདག་སྲོད་དང་མི་ཉམས་རྒྱུན་འཛིན་གནང་
 ཐུབ་པའི་ཐུགས་རེ་ཆེན་པོ་གནང་གི་ཡོད། དེ་འདྲ་སོང་ཙང་དེ་རིང་གི་གོ་སྐྱབས་འདི་རྒྱུད་ནས་དེ་སྤེལ་ཨ་ཡུ་ཤའི་དུང་ཡིག་ཆེན་
 མོ་མཚོག་དང་། རྒྱ་གར་དབྱས་གཞུང་གི་བཀའ་ཤག་རྣམས་ཚོགས་དང་། འབྲེལ་ཆགས་གོ་སྐྱར་ཚོགས་གོང་འོག་གི་འབྲུས་མི་རྣམས་
 པ་དང་། དབྱས་གཞུང་གི་འཕྲོད་བསྟེན་སློབ་ཆེན་མཚོག་དང་། དེ་མ་ལ་ཡའི་མི་རིགས་ཁག་དང་དམིགས་བསལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་
 པའི་རྒྱ་གར་དབྱས་གཞུང་དང་ས་གནས་དཔོན་རིགས་རྣམས་པ་དང་། རྒྱ་གར་དུ་སྤྱི་མོར་ཡགོང་ས་རྒྱལ་མཐོན་ཆེན་པོ་མཚོག་
 ལ་ངོས་ནས་བཅན་བྱོལ་བོད་མིའི་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ཆེས་མཐོའི་སློབ་པའི་རྣམས་ཚོགས་དང་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་ལག་ལེན་བྱེད་
 པོ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་ཚབ་ལུས་ནས་སྤོང་དབྱས་ནས་ཐུགས་རེ་ཐུ་རྒྱལ་དུ་ཆེ་ཞེས་ལུ་རྒྱ་ཡིན། ད་རེས་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལེན་བྱུང་
 བ་དང་རྒྱལ་ཁ་འདི་ག་ཆེས་མཐོའི་སློབ་པའི་རྣམས་ཚོགས་ནས་རྒྱ་གར་དབྱས་གཞུང་ནས་དེ་མོར་སྤོང་འབྲུམ་གསུམ་ཙམ་ལུས་ནས་བོད་
 ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་སློབ་པའི་ཤེས་ཡོན་གོང་སྤེལ་གྱི་ཉེན་གསུམ་གྱི་ཟབ་འབྲིད་ཞིག་ཀྱང་གོ་སྐྱབས་ལུས་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། མ་འོངས་
 པར་ཡང་ཤེས་ཡོན་གོང་སྤེལ་ཟབ་འབྲིད་ཆེད་ལོ་ལྟར་སྤོང་འབྲུམ་བཅོ་བརྒྱད་ཙམ་ལུ་ཐུབ་པའི་གོ་སྐྱབས་ཡོད། དེ་མིན་ཉམས་
 ཞིབ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་འང་དབྱས་གཞུང་ནས་ཐུག་དུལ་ལུ་རྒྱུད་ཀྱི་གོ་སྐྱབས་ཡོད་པ་ལྟར་དེ་དོན་ཚད་རྣམས་གསོ་བ་རིག་སློབ་ཀྱི་སྤེ་
 ཁག་རྣམས་པས་གོ་སྐྱབས་ལེན་པའི་ཐོག་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་རྣམས་པ་སྤེར་རྒྱལ་རྒྱལ་ཐབས་སུ་འབད་འབྲུངས་གནང་གལ་ཆེ།

མཐའ་དོན་རང་ཅག་བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་བལྟ་བའི་མིག་དང་ཁོག་པའི་སྤོང་འབྲུམ་མཚོག་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྐྱ་ཆེ་དོ་རྗེའི་ཁམས་
 སུ་བཏན་ཅིང་ཐུགས་ཀྱི་བཞེད་དགོངས་མཐའ་དག་རྣམས་ཀྱིས་ཐུབ་པ་དང་རང་རེའི་བདེན་མཐའ་ལྟར་དུ་བསལ་ནས་གཞིས་བྱེད་
 མཉམ་འཛོམས་ཀྱི་སྐལ་བཟང་ལྟར་དུ་ཤར་བ་དང་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་རྣམས་པ་ཉི་ཟླ་ལྟར་མཐའ་མཉམ་སྦྱེ་འགྲོའི་ནད་ཀྱི་གདུང་བ་
 སེལ་སྦྱེར་རྒྱུ་པའི་སློབ་པའི་ལམ་བཟུ་སྤྲུལ་དང་བཅས་ཆེས་མཐོའི་སློབ་པའི་རྣམས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་སློབ་རྣམས་པ་ཆེ་རིང་ཐག་
 གཅོད་དུང་འཚོ་བས་སྤེལ་ལོ་༢༠༡༠ གྱི་ཟླ་༡༡ ཚེས་༡༠ པར་བོད་གཞུང་སློབ་ཅིས་མཐོ་སློབ་ཡིག་ཚང་དུ་ལས་བྲེལ་མགྲོགས་
 ལྷན་སུ་བྱིས་པ་དགའོ།། །།

༡། བོད་གཞུང་སླན་ཚུལ་ཁང་གི་སླན་
སྡེར་ཁང་དེ་བརྒྱལ་གནང་བ།

བཅོན་པོལ་བོད་མིའི་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ཆེས་མཐོའི་སླན་
པའི་སླན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཡིག་དོན་ཚན་༧ དང་༡༠ ལག་
བརྒྱར་འོག་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་སླན་དང་སླན་སྡེར་ཚད་
ལྡན་གྱི་ཅ་འཛིན་སྒྲིག་གཞི་གཏན་ལ་འབྲེལ་བའི་སྒྲིག་གཞིའི་
དགོངས་དོན་བཞིན་འདི་ནས་སླན་སྡེར་རྒྱུན་ལས་སླན་པ་ཐོགས་
མེད་ལགས་ཀྱི་གཙོ་སྤྱོད་འོག་ཉེགས་ཞིབ་ཚོགས་རྒྱུང་བུར་
འཇུགས་གནང་།

ཕྱི་ལོ་༢༠༡༠ ཟླ་༩ ཚེས་༧ ཉིན་ཚོགས་རྒྱུང་གི་ཚོགས་མི་
རྣམས་ནས་བོད་གཞུང་སླན་ཚུལ་ཁང་གི་སླན་སྡེར་ཁང་དུ་དངོས་
སུ་ཉེགས་ཞིབ་གནང་། ཉེགས་ཞིབ་ཀྱི་རྒྱུད་རིམ་ནང་གཙོ་བོ་
སླན་རྒྱུ་ཉར་ཚགས་དང་སླན་སྡེར་ཚེད་ལས་པ་དེ་བརྒྱལ་ཡོད་
མེད་དང་དེའི་ཆ་རྒྱུན། སྡེར་སྡེལ་རྣམས་གཞུང་བཞིན་ཚད་
ལྡན་ཡོད་མེད། སླན་རྣམས་དང་སླན་སྡེར་གསར་པའི་རིགས་
ལ་ཉམས་ཞིབ། སླན་རྣམས་གསེག་དང་སླན་སྡེར་ཟིན་པ་རྣམས་
ཉར་འཛིན་དང་འགྲེམས་སྡེལ། གཞན་ཡང་སླན་སྡེར་ལོ་བྱུང་
དང་ལས་མི། ཉེ་འཁོར་གྱི་ཁོར་ཡུག་གཙང་འཕྲོད་སོགས་དགོས་
ངེས་ཆ་རྒྱུན་གཙོས་ཁྲོན་ཡོངས་ལ་གཞིགས་ཞིབ་དཔྱད་སྡེར་

གནང་།
དེ་དོན་ཚོགས་རྒྱུང་གི་ཚོགས་མི་རྣམས་སླན་འཛོམས་ཀྱིས་གོས་
སྤྱར་དང་ཡིག་ཆ་ཁག་ལ་ཞིབ་འཇུག་གནང་ནས་ཚོགས་མི་རྣམ་
པའི་གཞིགས་སྡེར་དང་དགོངས་འཆར་སླན་ཐོ་འདི་ག་སླན་
ཚོགས་སུ་སྤུལ་འབྲོར་གནང་། ཆེས་མཐོའི་སླན་པའི་སླན་ཚོགས་
ཀྱི་ཚོགས་མི་རྣམས་ནས་ཚོགས་རྒྱུང་གི་སླན་ཐོའི་ནང་དོན་དང་
ཡིག་ཆ་ཁག་ལ་བརྒྱུར་ཞིབ་གོས་སྤྱར་གནང་བ་རྒྱུད་བོད་གཞུང་
སླན་ཚུལ་ཁང་གི་སླན་སྡེར་ཁང་དེ་བཞིན་ཆེས་མཐོའི་སླན་པའི་
སླན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་སྒྲིག་དགོངས་དོན་འོག་སླན་སྡེར་ཁང་
ཚད་ལྡན་ཞིག་དུ་བོད་རྒྱལ་ལོ་༢༠༡༢ ཕྱི་ལོ་༢༠༡༠ ཟླ་༧ ཚེས་
༡ རས་བོད་རྒྱལ་ལོ་༢༠༡༠ ཕྱི་ལོ་༢༠༡༡ ཟླ་༤ ཚེས་༡༠
བར་ལོ་གསུམ་རིང་ངོས་ལེན་དེ་བརྒྱལ་གནང་རྒྱུའི་སྒྲིམས་གོས་

མོང་གསལ་གྲོས་ཚོད་ཀྱི་ལག་བརྒྱར་འོག་ཆེས་མཐོའི་སླན་པའི་
སླན་ཚོགས་ནས་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༠ ཟླ་༧ ཚེས་༤ ཉིན་ད་ས་ཐེག་
ཆེན་ཆོས་སྤྱིང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཡ་རྒྱལ་བའི་འཕྲུངས་རྒྱར་གྱི་
དགའ་སྟོན་མཇུག་སྟོའི་ཐོག་རང་གཞུང་བཀའ་སློན་གྱི་པ་མཁས་
དབང་བཅས་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་བོད་གཞུང་དབུས་སླན་
ཚུལ་ཁང་གི་ངེས་སྟོན་པ་མཆོག་ལ་དེ་གའི་སླན་སྡེར་ཁང་ཚད་
འཛིན་དོས་ལེན་གྱི་དེ་བརྒྱལ་ཕྱག་འཁུར་བསྐྱུལ་གནང་མཇུག་།

བོད་གཞུང་སློན་ཚེས་ཁང་གི་སློན་སྐྱོར་ཁང་ནི་སྤྱི་ལོ་༡༩༧༡ ལོར་
ཐོག་མར་སློབ་ཚུགས་ཡོད་ཅིང་དེ་ནི་བཅོན་གྲོལ་ནང་གི་གསོ་
རིག་སློན་སྐྱོར་ཁང་ཐོག་མ་དང་རྒྱ་བྱོན་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན་པས་
སློན་སྐྱོར་གྲངས་༡༦༠ ཙམ་བཟོ་བསྐྱུན་གྱིས་ཡན་ལག་སློན་
ཁང་རྒྱ་བཅུ་ཅ་གྲངས་སུ་འགྲེམས་སྟེ་ཡ་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

**༡༡ གསོ་བ་རིག་པའི་ངོས་ལེན་དང་
འབྲེལ་བའི་དམིགས་བསལ་ཚོགས་འདུ།**

སྤྱི་ལོ་༢༠༡༠ ཟླ་༧ ཚེས་༢༡ ཉིན་རྒྱ་བ་ཡུག་ཚོང་ཞེས་པའི་
ཐོག་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ས་ལྷོ་ལི་རུ་རྒྱ་གར་གྲོས་ཚོགས་ནས་འཕྲོད་
བསྟེན་དང་བྱིས་ཚང་བའི་དོན་ཆེད་ཚོགས་ཚུང་(Parliamentary Standing Committee on Health and Family Welfare) ཞིག་བསྐྱོས་འདྲུགས་གནང་བའི་ཚོགས་ཚུང་ནས་གསོ་
བ་རིག་པའི་ངོས་ལེན་ཞིབ་འཇུག་སྤྱད་བཀོ་སྐྱོང་ཚོགས་འདུ་
ཞིག་བསྐྱོང་ཚོགས་གནང་བར་འདི་ག་ཆེས་མཐོའི་སློན་པའི་
སློན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་མཚོག་དང་ལྷ་ཁ་དབུས་ཆེས་མཐོའི་
གཙུག་ལག་སློབ་ཁང་དང་བོད་གཞུང་དབུས་སློན་ཚེས་ཁང་གི་
ངོས་སྟོན་པ། ཉི་མ་ལ་ཡའི་རིག་གཞུང་གཅེས་སྐྱོང་ཁང་གི་
ཚོགས་གཙོ་ལྷ་མ་ཚོས་འཕེལ་བཟོད་པ་ལགས་བཅས་ཚོགས་
བཅར་མཉམ་བཞུགས་གནང་།

ཚོགས་འདུར་མ་བཅར་གོང་འདི་གའི་སློན་སྐྱོན་ཚོགས་གཙོ་
ཚོགས་གཞིན་དུང་ཆེ་དང་རྒྱ་ན་ལས་བཅས་ནས་གནད་དོན་དེ་
ཐོག་རང་གཞུང་བཀའ་སློན་ཁྲི་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་འཕྲོད་བསྟེན་
བཀའ་སློན་མཚོག་ལ་སློན་སེང་ལམ་སྟོན་ལུས་པ་དང་ཡང་
ཚོགས་བཅར་བ་རྣམས་ནས་ཀྱང་ཚོགས་འདུ་དངོས་གཞིའི་སློན་
དུ་ནང་མོལ་བཀའ་སླུར་གནང་། དངོས་གཞིའི་ཚོགས་འདུའི་
རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོགས་ཚུང་གི་ཚོགས་མི་རྣམས་ནས་བྱིས་ལོག་བསྐྱུར་
བཅོས་ཀྱི་འབྲུ་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་འགའ་ཞིག་ཐོག་
དོགས་འདྲི་བཀོད་གནང་བར་ཚོགས་བཅར་བ་རྣམས་ནས་ལན་
འདེབས་ཁ་གསལ་གནང་ཡོད་ཅིང་། གཞན་ཡང་ཚོགས་ཚུང་
ནས་ཡིག་ཐོག་དྲི་བ་བཅུ་བཀོད་གནང་བར་འདི་ནས་གྲོས་སྤྱོད་
གྱིས་ལན་འདེབས་འབྲུས་ཚང་ལུས་ལུབ་པ་བྱུང་ཡོད། རྒྱབ་སྐྱོར་
དེར་ཚོགས་ཚུང་གི་ཚོགས་གཙོ་སྤྱ་ཞབས་ཨ་མར་སེལ་(Shri Amar Singh) མཚོག་ནས་གསོ་བ་རིག་པ་འདིའི་ངོས་ལེན་
ལ་ཁོང་གི་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་གསུངས། ཚོགས་ཚུང་
ནས་ཡིག་ཐོག་དྲི་བ་སྤོངས་བའི་བའི་དྲི་བ་གཞུགས་གསལ།

༡༡ གསོ་བ་རིག་པའི་སློན་པ་དང་སློན་ལ་སྤྱངས་འཛིན་བྱེད་
མཁན་ཡོད་དང་མེད། ཡོད་ན་རྒྱས་བཤད་དགོས།

༡༡ རྒྱ་གར་ནང་གསོ་བ་རིག་པའི་སློབ་གཉེན་ཁང་བཞི་ཙམ་

ངོས་བཞེས་གནང་བཞིན་པར་ཚོགས་དུས་འདི་ཕྱོགས་ནས་འཚམས་
འདྲི་ལུ་རྒྱ་ཡིན།

༥། རང་རེའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་གཉན་ནང་རེག་དུག་ལྟ་བུ་ཉེན་ཚབས་
ཆེ་བའི་ནང་གཞི་ཁག་ལ་སྤྱི་ལུགས་དང་པོད་ལུགས་རྒྱང་དུ་འབྲེལ་
བའི་སྐྱེན་བཅོས་ཀྱི་གོ་སྐབས་ཡོད་པར་གོང་མཐོར་དང་དེ་འདྲ་མེད་
སའི་ས་གནས་ཁག་ལ་གསར་དུ་ཕྱག་བརྒྱར་དེས་པར་དགོས་པ།

༦། བར་ལམ་ནས་དེ་སྔ་ཡོད་པའི་སྤྱི་ལུགས་སྐྱེན་པར་དམིགས་
བཀའ་ས་མིག་ཐོག་སྤྱི་རྒྱལ་ཁག་དུ་མཐོ་མིམ་སློབ་གྲྲར་བརྒྱུད་རྒྱུའི་
གོ་སྐབས་མེད་པར་ཆགས་པ་དེ་བརྒྱུར་གསོ་དགོས་པ་དང་དེ་བཞིན་
པོད་ལུགས་གསོ་རིག་སྐྱེན་པ་ལའང་དེ་མཚུངས་ས་མིག་གི་གོ་
སྐབས་ཡོང་བའམ་གནང་དགོས་གལ་མཐོང་། དེ་བཞིན་ཤེས་
རིག་གི་མཐོ་མིམ་སློབ་ཡོན་ཚོགས་རྒྱུད་ནས་སྤྱི་ག་གཞིའི་ནང་
གསལ་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ཟླ་སྤྱི་རྒྱལ་དུ་མཐོ་མིམ་སློབ་གྲྲར་གོ་
སྐབས་དུས་ལུན་རིང་བྱུང་ལ་མ་ལྟོས་པར་གོ་སྐབས་བེད་སྤྲོད་
ལས་མེད་པ་དེ་བརྒྱུར་ཞིབ་བྱ་དགོས་གལ་ཆེ་མཐོང་།

༧། པོད་མི་གནས་ལུལ་རྒྱ་གར་ནང་འཕྲོད་སྟེན་ལྷན་ཁབ་ཁོངས་སྐྱེན་ཁང་
ཆེ་ཆུང་རེ་མང་ཞིག་ཡོད་པ་ཁག་ལ་སྐྱེན་པ་འདྲང་དེས་མེད་པའི་དཀའ་
ངལ་སེལ་བའམ་སྤྱི་རྒྱལ་ཁག་ནང་ཡོད་པའི་པོད་རིགས་སྐྱེན་པ་དང་
སྐྱེན་གྱི་ཆེད་ལས་པ་ཞབས་ལུ་བྱ་འདོད་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་འཕྲོད་སྟེན་རྣམས་
སྐྱེན་གྱི་ཟབ་སྐྱོང་དང་ཞབས་ལུ་འདི་ཆ་རྒྱུན་ལས་འཆར་གཏན་འབེབས་
གནང་གལ་ཆེ།

༡༠། པོད་ལུགས་དང་སྤྱི་ལུགས་སྐྱེན་པའི་དབར་ལོ་གཉིས་སམ་གསུམ་
རེའི་མཚམས་མཉམ་འདྲེས་ཀྱིས་ནད་བཅོས་སློབ་གསོས་མཚོན་གོ་
བརྒྱུར་གྱི་ཚོགས་འདུ་འཕྲོད་སྟེན་རྣམས་ཚོགས་རྒྱ་གལ་གནང་དུ་མཐོང་།

༡༡། ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་ཤེས་ཡོན་སྤྲིད་རྒྱས་ནང་གཞི་རིམ་

སློབ་གྲྲའམ་གྱི་སློབ་ཚན་ནང་ཤེས་ཚད་དང་བརྒྱུན་ཏེ་པོད་ལུགས་གསོ་
རིག་གི་ཤེས་བྱ་དོ་སློབ་རྒྱར་སྐྱབ་དགོས་པ།

གོང་གསལ་དོན་ཚན་ཁོངས་ཆེས་མཐོའི་སྐྱེན་པོའི་རྣམ་ཐོག་གསལ་གྱི་འདྲིན་
སྤྱོད་ཆེད་དངོས་ཐོག་དཔལ་འབྱོར་གྱི་དཀའ་ངལ་ཡོད་པ་དང་སྐྱག་པར་
སྤྱི་གཞི་འཛུགས་འདི་ཆེས་གལ་གནད་ཞིག་དང་དེས་པར་སྐྱབ་དགོས་
གལ་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱེན་ཚོགས་ཀྱི་ལོ་རེའི་རྒྱུན་ལྷན་རྣམས་རང་གཞུང་
ནས་གཏོང་རྒྱར་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་རྒྱལ་གནང་བཞི་གཏམ་བཟང་ཞིག་ལ་
ངོས་འདྲིན་བྱེད་གྱི་ཡོད། གོང་གསལ་གྲོས་ཚོད་རྣམས་དེས་པར་ཕྱག་
ལེན་དུ་འཁེལ་བའི་རེ་འདུན་དང་ཡིད་ཆེས་བྱེད་གྱི་ཡོད།

**༥། པོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་རྒྱ་གར་ནང་
བྱི་མས་མཐུན་དོས་ལེན་གནང་བ།**

ཡུལ་ཚུ་འབྲུང་ན་ཡུལ་བྱི་མས་འཁྲུང་ཞེས་པའི་དཔེ་ལྟར་པོད་ཀྱི་གསོ་
བ་རིག་པ་འདི་འདྲ་གནས་ཡུལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བྱི་མས་སྤྱི་ག་འོག་ཕྱག་
ལེན་གནང་དགོས་པའི་ཤིན་ཏུ་ནས་གལ་ཆེ་བས་བྱི་མས་འོག་ལྟར་
གསོ་བ་རིག་པ་འདི་རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་ནས་ངོས་བཞེས་གནང་
བ་ལ་སྤྱི་ལོ་༡༩༧༠ ལོར་བཞག་པའི་རྒྱ་གར་དབུས་སྐྱེན་པའི་རྣམ་
ཚོགས་ཀྱི་བྱི་མས་ཡིག་དོན་ཚན་༡༩༧༡།༡༡།༡༧།༡༨།བཅས་ལ་བརྒྱུར་
བཅོས་འགྲོ་དགོས་པ་ཡིན། དེ་དོན་སྔ་སྤྱི་རྒྱ་གར་ཞིབ་ཚོགས་རྒྱུང་
ཆེད་འཛུགས་གནང་ནས་གསོ་བ་རིག་སློབ་གཉེར་ཁང་དང་སྐྱེན་སྐྱོར་
ཁང་དུ་དངོས་སུ་རྒྱ་གར་ཞིབ་གནང་བ་དང་། དེ་བཞིན་གསོ་བ་རིག་
མཁས་དབང་རྣམས་དང་མཉམ་བཞུགས་ཀྱིས་བྱི་མས་ཚོགས་འདུ་
ཚོགས་ནས་ཚོགས་རྒྱུང་གི་རྣམ་ཐོ་དབུས་གཞུང་ལ་སྤུལ། རྒྱ་གར་
དབུས་གཞུང་བཀའ་ལྷན་ཚོགས་ནས་སྤྱི་ལོ་༢༠༠༩ ཟླ་༩ ཚེས་
༡༠ ཉིན་གསོ་བ་རིག་པ་འདི་བྱི་མས་མཐུན་དོས་འདྲིན་དགོས་པའི་

ཁྲིམས་ཡིག་བསྐྱར་བཅོས་ལ་ངོས་ལེན་རྒྱ་བགཉེར་གནང་། དེ་དོན་
 གྲོས་ཚོགས་ནས་ཐ་མའི་ངོ་བཞེས་ཡོང་སྐད་འདི་ལོ་སྤེལ་བྱ་བ་ཚེས་
 ༡༡ ཉིན་རྒྱལ་ས་ཁྲིམས་གཞུང་འབྲེལ་ཚོགས་འདུ་ཞིག་བསྐྱོད་ཚོགས་
 གནང་ཡོད། ཚོགས་འདུའི་དབུས་རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་གྲོས་ཚོགས་
 གོང་འོག་གི་འཕྲོད་བསྟེན་དང་ཁྲིམ་ཚང་བདེ་དོན་རྒྱུ་ཚོགས་ཀྱི་
 འཇུག་མི་ཉེ་ལུ་ཅན་དག་དང་དེ་འབྲེལ་སྐོར་ལྷ་མོ་འོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་
 སློབ་གཉེར་ཁང་གི་ཉེ་པའི་རིག་བདག་སློབ་དཔོན་དག་བཞེས་ངག་
 དབང་བསམ་གཏན་ལགས་དང་། བཅའ་སྲོལ་འོད་མེད་འོད་ཀྱི་
 གསོ་བ་རིག་པའི་ཆེས་མཐོའི་སློབ་པའི་རྩོམ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་
 སློབ་རམས་པ་ཆེ་མིང་ཐལ་གཙོ་དུང་འཛོལ་གསལ་དང་། རང་གཞུང་
 དབུས་སློབ་ཚུལ་ཁང་གི་ངོ་བོ་སློབ་པ་ལ་སྤྱིའི་སློབ་པ་ལ་འབྲས་སློབ་རམས་
 པ་ཆེ་དབང་ཉེ་མགོན་ལགས་དང་། དེ་བཞིན་ཉེ་མ་ལ་ཡོད་རིག་
 གཞུང་གཅེས་སྤྱི་ཁང་གི་ཚོགས་གཙོ་སློབ་མཚོས་འཕེལ་བཟོད་པ་
 ལགས་བཅས་ཚོགས་བཅར་ལུས་མཐར་ཚོགས་རྒྱུ་ལས་གསོ་བ་རིག་
 པ་ངོས་ལེན་ཡོང་བར་དགག་བྱ་མེད་པའི་རྣམ་ཐོ་དབུས་གཞུང་འཕྲོད་
 བསྟེན་བཀའ་ལློན་མཚོག་ལ་ཕྱེད་གནང་ཡོད། འོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་
 པའི་ངོས་ལེན་གྱི་གནས་དོན་འདི་ཐད་སྤེལ་བྱ་བ་ལོ་༡༠༡༠ ཟླ་༥ ཚེས་
 ༡༥ ཉིན་རྒྱ་གར་གྲོས་ཚོགས་གོང་མའི་(Rajya Sabha)ནང་གྲོས་
 འཆར་བཏོན་པར་གྲོས་སྐྱར་གྱིས་ཚོགས་མི་རྣམས་ནས་སྤྱི་མོས་རྒྱལ་
 སྤྱིར་གནང་བ་དང་། སྤེལ་བྱ་བ་ལོ་༡༠༡༠ ཟླ་༥ ཚེས་༡༡ ཉིན་རྒྱ་གར་
 གྲོས་ཚོགས་འོག་མའི་(Lok Sabha)ནང་གྲོས་གཞི་བཏོན་པར་
 གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་རྣམས་ནས་གསོ་བ་རིག་པ་འདི་རྒྱ་གར་གྲོས་
 རྒྱུན་སྒྲིལ་ལུ་ལུ་འདི་ལྟེ་ཚོན་ནང་འཇུག་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་
 འདི་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་
 ཚེས་གནང་ནས་རྒྱ་གར་དབུས་ཆེས་མཐོའི་སློབ་པའི་རྩོམ་ཚོགས་

ཀྱི་སྤེལ་བྱ་བ་ལོ་༡༠༡༠ ལོའི་ཁྲིམས་ཡིག་བསྐྱར་བཅོས་ལ་སྤྱི་མོས་རྒྱལ་
 སྤྱིར་གནང་ནས་འོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་འདི་ཁྲིམས་མཐུན་ངོས་བཞེས་
 གནང་ཡོད་འདུག

**༥། |ཆེས་མཐོའི་སློབ་པའི་རྩོམ་ཚོགས་
 ཀྱི་ཚོགས་ཐེངས་བརྒྱ་བཞི་པ།**

བཅའ་སྲོལ་འོད་མེད་འོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ཆེས་མཐོའི་སློབ་
 པའི་རྩོམ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་གཞི་དོན་བཞེན་རྩོམ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་
 ཐེངས་བརྒྱ་བཞི་པ་དེ་བཞིན་སྤེལ་བྱ་བ་ལོ་༡༠༡༠ ཟླ་༧ ཚེས་༡༩ རས་
 ཚེས་༡༧ བར་ཉིན་ལྔའི་རིང་ཚོགས་གནང་ཡོད། ཚོགས་ཐེངས་
 བརྒྱ་བཞི་པ་འདིར་ཆེས་མཐོའི་སློབ་པའི་རྩོམ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་
 མི་དགུ་ནས་ཚོགས་མི་བཞི་གལ་ཆེ་ཇ་དུག་གི་རྒྱུ་གྱིས་ཚོགས་
 བཅར་གནང་བྱུ་བཅེད། འོན་ཀྱང་ཚོགས་གཙོའི་གཙོ་སྤྱིར་དང་
 ལྷངས་འཛིན་འོག་གཞུག་གསལ་གསལ་གྱི་གྲོས་ཚོད་རྣམས་གཏན་
 འཕེབས་ལག་བསྟར་གནང་གཏན་འཁེལ།

གྲོས་གཞི་དང་པོ། སྤྱི་གཞི་བསྐྱར་བཅོས།

གྲོས་ཚོད། ཚོགས་འདུའི་ཉིན་དང་པོར་ཆེས་མཐོའི་སློབ་
 པའི་རྩོམ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་དང་རྒྱུན་ལས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལས་
 དོན་བྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱི་གཞིའི་དོན་ཚོན་མ་ལུས་པར་བསྐྱར་
 ཞིབ་བསྐྱར་བཅོས་གནང་།

གྲོས་གཞི་གཉིས་པ། སྤེལ་བྱ་བ་ལོ་༡༠༡༣ ལོའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་འོད་

ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་བཟོ་སྐྱོང་ཚོགས་ཆེན་དང་འབྲེལ་བ།

གྲོས་ཚོད། སྤེལ་བྱ་བ་ལོ་༡༠༡༣ ལོའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་འོད་ཀྱི་གསོ་བ་

རིག་པའི་བཟོ་སྐྱོང་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་དང་པོ་དང་འབྲེལ་བའི་
 ལམ་སྟོན་ཡིག་ཆ་ཞིག་བཟོ་སྐྱོང་གནང་བ་དང་། བཟོ་སྐྱོང་ཚོགས་

རྒྱུ་གི་ཚོགས་མི་རྣམས་འཆར་ལོ་༢༠༡༡ ཟླ་༩ པའི་ནང་
དམིགས་པས་ལ་ཚོགས་འདུ་ཞིག་ཚོགས་རྒྱུའི་ལས་རིམ་གཏན་
འབེབས་གནང་།

གྲོས་གཞི་གསུམ་པ། སྐྱེན་སྐྱེན་འབྲེལ་མཐུད་པ་གསར་བསྐྱོད།
གྲོས་ཚེད། དེང་པོད་རིགས་སྐྱེན་པ་མང་དག་ཞིག་བྱང་ཨ་
རི་དང་ཡུ་རོབ་སོགས་སུ་གནས་གཞིས་ཆགས་པ་ལ་ཉེན་འདི་
ནས་སྐྱེན་སྐྱེན་འབྲེལ་མཐུད་པ་ལྟ་གསར་དུ་བསྐྱོད་གཞག་གནང་
ཐོག་སྐྱེན་ཚོགས་འདིའི་གལ་གནད་དོ་སྤོང་དང་། ལས་དོན་
ལས་གཞི་ཁག་བཅས་གསལ་བསྐྱབས་འབྲེལ་སྤེལ་གནང་རྒྱུའི་
གྲོས་ཚེད་བྱང་།

གྲོས་གཞི་བཞི་པ། དཔལ་འབྱོར་འདུ་འགོད།

གྲོས་ཚེད། ཀ། ལྟམས་༡༤ པའི་པོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་
སྐྱེན་ཚོགས་ནས་གོ་སྐྱོད་གནང་བའི་པོད་གཞུང་མང་རྒྱལ་
ཡོངས་ཚོགས་ཆེན་ཐངས་དང་པོའི་ལྟམས་སུ་འདི་ནས་རེ་སྤྱེལ་
ལྷན་པ་ལྟར་ཆེས་མཐོའི་སྐྱེན་པོའི་སྐྱེན་ཚོགས་ཀྱི་ལོ་རེའི་རྒྱུན་
སྐྱོན་རང་གཞུང་ནས་གཏོང་རྒྱུའི་སྤྱི་མོས་གྲོས་ཚེད་གཏན་
འབེབས་གནང་བར་མཇུག་སྤོང་གིས་དཔལ་འབྱོར་རྒྱུ་ལ་ཉེན་
ཐོབ་ཐབས་བྱ་རྒྱུ།

ཁ། རྩེ་ནང་རྒྱལ་ཁབ་དུ་ཡོད་པའི་སྐྱེན་སྐྱེན་འབྲེལ་མཐུད་རྣམ་
པ་རྒྱུད་ནས་ལལ་འདེབས་བསྐྱོང་བྱ་རྒྱུ་དང་སྐྱེན་ཚོགས་ཀྱི་
ལས་འཆར་ཆེད་རོགས་རམ་འཛོལ་ཐབས་བྱ་རྒྱུ།

ག། འཛམ་གླིང་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་
ཁུངས་དང་རྒྱ་གར་སྲོལ་རྒྱུན་སྐྱེན་གྱི་སྤེལ་ལྷན་ལུ་ག་སོགས་
འབྲེལ་ཡོད་ཁག་ལ་སྐྱེན་ཚོགས་དོ་སྤོང་དང་རྒྱགས་ལས་གཞི་
ལས་འཆར་ཁག་ལ་དམིགས་པའི་རོགས་དུལ་ཐོབ་ཐབས་བྱ་

རྒྱུ།
ང། གཞན་ཡང་ལྷ་མ་ཆེ་ཁག་དང་ཚོགས་པ་ཁག་སྐྱེན་པ་
བྱེ་བྲག་རྣམས་ལས་སུ་མཐུད་དཔལ་འབྱོར་རོགས་རམ་ལུ་རྒྱ་
བཅས།

གྲོས་གཞི་ལྔ་པ། སྐྱེན་དང་སྐྱེན་པ་སྐྱེད་པའི་ཚེ།

གྲོས་ཚེད། དང་པོ། ཆེས་མཐོའི་སྐྱེན་པོའི་སྐྱེན་ཚོགས་
ཀྱི་ཁྲིམས་སྤྱི་གདམས་དོན་བཞིན་འདི་ནས་སྐྱེན་སྐྱོར་ཁང་རམ་
སྐྱེན་སྐྱོར་སྤེལ་ཚུན་དེ་བརྒྱལ་དགོས་སྐོར་ཡོང་བྱེད་གསལ་
བསྐྱབས་དང་གཞུང་སྤེལ་ཁག་ཅིག་ལ་ཡིག་ཐོག་སྤེལ་ཡོད་པ་
ལྟར་འཆར་ལོ་༢༠༡༡ ཟླ་༥ ཚེས་༡༡ ཏུ་ས་བཀག་ནང་རྒྱུད་
དེ་བརྒྱལ་དེས་པར་གནང་དགོས་པའི་གྲོས་ཚེད་ལག་བརྒྱར་བྱ་
རྒྱུ་དང་། གཉིས་པ། རྩེ་རྒྱལ་སྤྱི་ཚབ་དོན་གཅོད་ཁང་ཁག་
ལ་ཡིག་འབྲེལ་ལམ་ནས་སྐྱེན་སྐྱེན་འབྲེལ་འབྲུད་པའི་དོ་སྤོང་
དང་རྒྱགས་སྐྱེན་སྐྱེན་འོག་དེ་བརྒྱལ་ཡོད་པའི་སྐྱེན་པ་ཁག་གི་
མིང་གཞུང་མཁོ་སྤོང་བྱ་རྒྱུ་དང་དེ་བརྒྱལ་མེད་རིགས་ཁག་ལ་
དེ་བརྒྱལ་དགོས་པའི་གཞིན་བསྐྱེད་གནང་དགོས་པའི་སྤྱི་གྲིས་
འབྲུལ་རྒྱུ།

གྲོས་གཞི་དྲུག་པ། བསྐྱེས་ར་བའམ་སྐྱེན་ལམས་པའི་
སྤྱི་གཞི་གཏན་འབེབས་བྱ་རྒྱུའི་གྲོས་གཞི་འདི་རེ་ཞིག་འཕར་
འགྲུངས་སོང་།

གྲོས་གཞི་བདུན་པ། དེ་སྤེལ་གྲོས་ཚེད་ལག་བརྒྱར་མ་
བྱུང་བར་བསྐྱར་ཞིབ།

གྲོས་ཚེད། དེ་སྤེལ་གྲོས་ཚེད་ཁག་ལས་འཕྲོད་བསྟེན་དང་
འབྲེལ་བའི་ཉིན་མོ་ཁག་སྤྱང་བཅི་བྱ་བྱེད་མེད་ཀྱང་དོན་སྤྱང་
བཅི་བྱེད་པའི་ཆེད་སྤེལ་མཐུད་རོགས་དུལ་ཐོབ་ཐབས་འཛོལ་བྱ་རྒྱུ།

དང་། སྐྱེས་པ་བདེ་ཆེན་དོན་རྗེ་ལགས་སུ་སྤྱི་ལོ་༢༠༡༠ ཟླ་༡༠

ཆེས་ཀྱི་ཆེས་༢༠༡༡ ཟླ་༡༠ ཆེས་ཀྱི་བར་
ལོ་གཅིག་རིང་མེ་ཀ་སི་ཀོ་མངའ་བུ་ལྗོངས་
འབྲེལ་མཐུན་པར་བསྐྱོས་བཞག་སོང་བ་
དང་།

དེ་རྗེ་ཀྱི་གར་རྩོམ་སྲིད་ལུགས་མངའ་བུ་ལྗོངས་
འབྲེལ་མཐུན་སྐྱེས་རམས་
པ་བརྟན་འཛིན་ཆེ་འཕེལ་དགོངས་ལུས་ལ་ཉེན་སྲུང་རམས་པ་
བརྟན་འཛིན་འོད་ཟེར་ལགས་སུ་སྤྱི་ལོ་
༢༠༡༠ ཟླ་༧ ཆེས་ཀྱི་ནས་སྤྱི་ལོ་༢༠༡༣
ཟླ་༧ ཆེས་ཀྱི་བར་ལོ་གསུམ་རིང་རྒྱ་
གར་རྩོམ་སྲིད་ལུགས་ལྟུང་ལྟུང་འབྲེལ་མཐུན་
པར་བསྐྱོས་བཞག་སོང་ཡོད་པས་གོང་འཁོད་འབྲེལ་མཐུན་པ་
ནམས་ལ་འདི་གའི་ཚོགས་མི་ནམས་ནས་འཚམས་འདྲི་བཀྲ་ཤིས་
བདེ་ལེགས་ལྟུང་།

ང་། སྐྱེས་པ་བཟང་གི་ས་ནས་རྒྱལ། ༡༩༩༤-༢༠༡༦
དོ་ཁྱ་སྐྱེས་པ་བཟང་གི་ས་ནས་རྒྱལ་ལགས་ནི་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༤ ལོར་
དོ་ཁྱ་རྒྱ་འབྲུངས་གིང་ཁོང་གི་དོ་ཁྱ་སྐྱེས་པའི་རྒྱུད་པ་ལྟ་བུ་དེ་
ཡིན། རྒྱ་རྒྱུང་དུའི་དུས་སུ་ཁོང་གི་མེས་པོ་སྐྱེས་པ་བསམ་འབྲུབ་
ཆེ་རིང་རྒྱ་དུང་ནས་ཡི་ཤེ་བྱིས་སློབ་སྦྱང་ཞིང་དགུང་ལོ་དགུ་
ནས་ལོ་བཞིའི་རིང་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་
བཞི་ཆ་ཚང་སློབ་འཛིན་གནང་བ་དང་དུས་མཉམ་མེ་ཅེར་མེས་
པོ་དང་རྣམ་དུ་སྐྱེས་པ་ཉོག་དང་སྐྱེས་སྐྱམ་གསེག་སོགས་ལེགས་
པར་སྦྱངས། དགུང་གྲངས་བཅོ་བརྒྱད་ཅམ་ནས་ནད་པ་བཞག་
དཔུང་གནང་མྱོང་ཡོད། ༡༩༥༩ ལོར་བཅོན་གྲོལ་དུ་འགྲོ་ར་
རྗེས་ཁོང་གི་ཡབ་སྐྱེས་པ་ཀུན་དགའ་དོན་རྗེའི་དུང་ནས་བཞད་

འབྲིད་ལག་ལེན་གནང་། ལྷ་ལྷེ་མ་སྐྱེས་པ་ལེ་ཤེས་དོན་རྣམ་
དང་བརྟན་འཛིན་ཆེས་གྲགས་སྤྱི་མདུན་ནས་སྐྱེས་པ་ཁབ་དང་ཅ་
དཀར་གྱི་གནས་ལུགས་སོགས་ལ་སློབ་སྦྱོང་ཐོབ། སྤྱི་ལོ་སྐར་
ཉོག་དུ་གངས་རྒྱུ་ངས་གསོ་རིག་བཞག་དཔུང་སྐྱེས་ཁང་སློབ་སྦྱོང་
ནས་ནད་པ་མང་པོར་སྐྱེས་བཅོས་གྱིས་ཕན་འབྲས་སོན་པར་
གཟེངས་བརྟེན་གྱི་བྱ་དགའ་ཐོབ་ཡོད། རྒྱལ་ནང་གི་ཚོགས་
འདུ་མང་པོར་ཚོགས་བཞུགས་དང་ཚོགས་ཐོག་དུ་གཏར་སྲེག་
ལག་ལེན་དམར་འབྲིད་གནང་བ་སོགས་སྤོང་མི་ལོ་བཞི་བརྒྱའི་
རིང་ནད་པ་བཞག་དཔུང་དང་རྣམ་པར་གཏར་སྲེག་སོགས་
དཔུང་ལྗོངས་ལག་ལེན་གནང་བའི་རྒྱུད་ནད་པ་མང་པོར་དངོས་
འབྲེལ་ཕན་ཐོགས་ཆེ་ཞིང་གསོ་བ་རིག་པའི་བརྟན་དོན་ལེགས་
འདེགས་སྐྱེས་ལུས་པའི་མཐར་དགུང་ལོ་༢༣ སྤྱི་ལོ་༢༠༡༠
ལོར་སྤྱི་ཚེའི་འཕེན་པ་རྗེས་པ་བཅས་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིང་བསྐྱེས་སུ།

ཅ། ཚོགས་མི་དེ་བསྐྱེལ།

སྤྱི་ལོ་༢༠༡༠ སྤྱི་ཟླ་དང་པོ་ནས་སྤྱི་ཟླ་༡༠ བར་ཆེས་མཐོའི་
སྐྱེས་པའི་རྣམ་ཚུགས་སུ་སྐྱེས་པ་གྲངས་བཅུ་བཞི་དེ་བསྐྱེལ་
གནང་བ་དང་། བོད་སྐྱེས་མཐུན་གྲོགས་སུ་སྐྱེས་རམས་པ་ཆེ་
རིང་ཐག་གཅོད་དུང་འཚོ། ཉེ་དོར་ནས་ཡིན་པ་སྤྱི་ལུགས་སྐྱེས་
པ་ལོ་ཉེ་ཞི་ལོ་རྒྱུ་བ། ར་ལོ་ཡ་ནས་ཡིན་པའི་རྒྱ་ལེགས་ཉེ་མ་
ཆེ་རིང་ལགས། ཨ་རི་ནས་ཡིན་པའི་སྤྱི་ལུགས་སྐྱེས་པ་ཆེ་དབང་
དངོས་གྲུབ། ར་ས་གནས་རྒྱུད་གྲུ་ཚང་གི་དགེ་བཤེས་དོན་རྗེ་
ལགས་བཅས་བོད་སྐྱེས་མཐུན་གྲོགས་ཚོགས་མི་ལྟ་བུ་དེ་བསྐྱེལ་
གནང་ཡོད།

**༥༡ གསལ་རིག་སྐྱོད་པའི་ཤེས་ཡོན་གོང་
སྤྱི་ལ་ཟབ་འབྲིད་ཐེངས་དང་པོ།**

ཉེ་པའི་འཆར་ཀྱི་གར་དབུས་གཞུང་འབྲིད་བརྟེན་ལྷན་ཁང་གི་
ཁྱབ་ཁོངས་སྤོལ་རྒྱན་སྐྱོད་ཨུ་ཡུ་ཤིའི་སྡེ་ཚན་ནས་བོད་ཀྱི་གསལ་
བརྟེན་པའི་སྐྱོད་པའི་ཤེས་ཡོན་གོང་སྤོལ་གྱི་ཟབ་འབྲིད་ཆེད་
ཉིན་སློང་ཉེ་འདུམ་ལྷ་སྲི་ཐབས་པ་བརྟེན་གནང་ཡོད། ད་ལན་
གྱི་ཟབ་འབྲིད་འདི་ཐེངས་དང་བོད་དང་ལྷག་པར་དབུས་བཀག་འཛུགས་
ཟབ་འབྲིད་སྤུལ་ཟེན་དགོས་པར་ཉེན་འདི་ནས་ནམ་རྒྱུན་ལྷན་
སྐྱོད་པ་བྱིངས་ལ་གསལ་བརྒྱགས་གྱིས་སྐྱོད་པ་བརྟེན་བརྒྱུ་བྱ་
རྒྱུའི་གོ་སྐབས་མེད་པར་སོང་ཚོགས་མི་རྣམས་ནས་ད་ལན་གྱི་
ཟབ་འབྲིད་འདི་བོད་གཞུང་སྐྱོད་ཚུལ་ཁང་གི་སྐྱོད་པ་དང་སྐྱོ་ཏ་
ཆེས་མཐོའི་གཙུག་ལག་སློབ་ཁང་གི་སྐྱོད་པ་རམས་པའི་སློབ་མ་
རྣམས་ལ་གོ་སྐབས་འདི་སྤུལ་ཡོད། ཟབ་འབྲིད་དུ་བཞུགས་
མཁན་སྐྱོད་པ་གཞན་རྣམས་དོ་བདག་སོ་སོས་འགྲོ་གྲོལ་བཏང་
བའི་ཐོག་ཚོགས་བཅར་ལུས་ཡོད།

ཟབ་འབྲིད་ཀྱི་བརྗོད་གཞི་གསལ་གསལ།

༡། རྒྱ་གར་ཚོ་ཡི་རིག་བྱེད་དང་བོད་ཀྱི་གསལ་བརྟེན་པའི་ཁྱད་
པར། སྐྱོད་དགེ་དོ་རྗེ་དབྱ་འདུལ། ༢། ལྷགས་པོ་འི་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་གསལ་རིག་སྤུལ་ལེན་སློང་། སྐྱོད་དགེ་བྱམས་
པ་མཁས་གྲུབ། ༣། ཞེན་ཏེ་ཁེ་རན་མ་ལག་སློང་། སྤྱི་ལུགས་

སྐྱོད་པ་པ་མངས་སྤོལ་མ་ལགས། ༤། དུས་རབས་༡༡ ནས་
༡༢ བར་བོད་སྐྱོད་ཀྱི་འཕེལ་རིམ། སྐྱོད་པ་རམས་པ་བརྟེན་པ་
ཚོས་འཕེལ། ༥། སྤྱི་རྒྱལ་དུ་བོད་སྐྱོད་ལག་ལེན་གྱི་དཀའ་
ངལ་དང་ཕྱོང་འཚོར་སློང་། སྐྱོད་པ་རམས་པ་སློབ་བཟང་ཚུལ་
ཁྲིམས། ༦། སློབ་ཁྲིམས་འཛིན་ཐབས་བཞེད་པ་མི་མཐུན་པའི་
སློང་། སྐྱོད་པ་རམས་པ་ཚོ་རིང་ཚོར་བྱ། ༧། བོད་ཀྱི་ནད་ཚིས་
རིག་པའི་སློང་། སྐྱོད་ཚིས་པ་ཞེ་བ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན།
༨། སྤྱི་ལུགས་དང་བོད་ལུགས་ཟུང་འབྲེལ་ཐོག་ནས་ནད་གཞི་
ཉིང་པའི་རིགས་བཅོས་ཚུལ། ༩། སྤྱི་ལུགས་སྐྱོད་པ་ས་འདུ་ཚང་
ཚོ་བརྟན་དོ་རྗེ། ༡༠། མ་འོངས་བོད་ཀྱི་གསལ་བརྟེན་པའི་མདུན་
ལམ་དང་དཀའ་ངལ། སྐྱོད་པ་རམས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྷན་ཁང་། ༡༡།
བད་ཀན་སྤུལ་པའི་ནད་གཞིའི་སློང་། ༡༢། སྤྱི་ལུགས་སྐྱོད་
པ་རམས་པ་བརྟེན་པ་འཛིན་སྐྱོན། ༡༣། མཚན་ནད་དང་གཅིན་
ཉིའི་ནད་གཞིའི་བཅོས་ཚུལ། ༡༤། སྤྱི་བཅར་སྤུལ་ལུགས་སྐྱོད་
པ་ཚོ་དབང་ཏེ་མ་གྲིན། ༡༥། བོད་སྐྱོད་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་ཐབས་
དང་དཀའ་བཟང་སློང་། སྐྱོད་པ་རམས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྷན་ཁང་།
བཅས་བོད་ལུགས་དང་སྤྱི་ལུགས་མཁས་དབང་རྣམས་ནས་གོང་
གསལ་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་གསུང་བཤད་གནང་ཡོད། ཟབ་
འབྲིད་ཀྱི་ཉེན་མཐའ་མའི་མཇུག་སྤོལ་མངོན་སློང་སྤུ་མཁོན་

གཙོ་བོ་རང་གཞུང་གིས་རིག་བཀའ་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་
བསལ་སྤྱོད་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་
ར་སྤྱོད་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་
མ་འོངས་པར་ཟབ་འབྲིད་འདི་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་
སློབ་པ་རྒྱལ་ལོ་སྤྱོད་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་
ད་ལན་གྱི་སློབ་པའི་ལོ་སྤྱོད་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་
གསོ་རིག་སློབ་པ་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་
ཆ་གཞི་དེས་ཅན་ཐོག་རོགས་དངུལ་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་
གཞན་ཡང་སློབ་པའི་རྒྱལ་ལོ་སྤྱོད་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་
ཟབ་སྤྱོད་སོགས་ཆ་གཞི་དེས་ཅན་ལ་འགྲོ་བུ་གྱི་གཞུང་ནས་
གཏོང་གི་ཡོད་གནས་ཤིག་ཤར་སྤྱོད་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་
གསུངས་གནང་། དེ་དོན་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་
http://
/indianmedicine.nic.in གཞིགས་རོགས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་
ཆོག་པའི་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་
དགོས་པའི་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་
དབང་གཞན་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་
སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་
ཡང་ཐེབས་ཡོད།

**༡༤ ལ་དྲུག་ས་དབུས་གཞུང་ནང་པའི་མཐོ་
རིམ་སློབ་གཉེན་ཁང་གི་གསོ་རིག་སློབ་
ཆན་དུ་ཉོག་ས་ཞིབ་གནང་བ།**

ཆེས་མཐོའི་སློབ་པའི་སློབ་ལོ་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་
ལ་དྲུག་ས་དབུས་གཞུང་ནང་པའི་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྲི་གསོ་རིག་
སློབ་ཆན་དེ་བཞིན་ཡོད་ཀྱི་གསོ་རིག་པའི་སློབ་པ་དཀའ་བཅུ་

པའི་སློབ་གཉེན་ཁང་ཆོད་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་
ལོ་༢༠༠༧ བར་ལོ་གསུམ་རིང་ཕྱལ་སེལ་དེབ་སྐྱེལ་གནང་ཡོད།
དེབ་སྐྱེལ་དུས་བཀའ་རྒྱུ་གསུམ་མཚམས་དེ་ནས་དེབ་སྐྱེལ་འཕར་
འགྲུངས་ཆོད་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་
སོགས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་
སྤྱི་ལོ་༢༠༡༠ ཟླ་༡༠ ཚེས་༢༧ ཉིན་འདི་གའི་སློབ་ཆན་འཛིན་
སྤྱོད་ཆོག་པའི་སློབ་པ་བཀའ་བཀའ་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་
ས་གནས་གཞི་སྤྱོད་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་
དྲུག་ས་སྤྱོད་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་
ཞབས་ཆོད་དེབ་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་
གནས་ཁང་གི་འགན་འཛིན་སློབ་པ་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་
བཅས་ཆོག་པའི་བཞི་ཅན་གྱི་ཉོག་ས་ཞིབ་ཆོག་པའི་ཆུང་ནས་སློབ་
གཉེན་ཁང་གི་གསོ་རིག་སློབ་ཆན་དུ་དོན་སྤྱོད་ཉོག་ས་ཞིབ་གནང་
ཡོད། ཉོག་ས་ཞིབ་ཀྱི་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་
སློབ་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་
དུས་སློབ་ཁང་། དེ་བཞིན་སློབ་ཆོད་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་
ཁང་བཅས་ལ་ཞིབ་ཆོག་ཉོག་ས་ཞིབ་དང་སློབ་ཆོད་ལྟོ་སྐབས་
རྒྱལ་ལོ་སྤྱོད་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་ལྟོ་སྐབས་

ཁོངས་འཛུལ་འདོད་ཡོད་ཚེ་ཆེས་མཐོའི་སློན་པའི་རྩན་ཚོགས་
སུ་དེས་པར་འབྲེལ་བ་གནང་རོགས་ལུ། བོད་སློན་མཐུན་ཁྲོགས་
ཀྱི་ཚོགས་མིར་འཛུལ་བཞུགས་གནང་བ་འདི་སྤྱིར་བོད་ཀྱི་
གསོ་བ་རིག་པ་དང་ཡང་སློས་སློན་པའི་རྩན་ཚོགས་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་
ཡོད་པ་མཚོན་ཀྱི་ཡོད། ཚོགས་མིར་འཛུལ་བཞུགས་གནང་
བའི་དོན་ཨ་སྒོར་བརྒྱ་ཐམ་པ། (US \$ 100) དེ་ཅི་མི་ཚེར་
འབྲུལ་ཐོངས་གཅིག་ལ་ཁྱད་པམ་དེ་ལས་ཀྱང་ཆེ་བ་རྟེ་ཚོགས་
མིར་མི་ཚེ་རྒྱུ་ལ་པོའི་བོད་སློན་མཐུན་ཁྲོགས་ཀྱི་དོ་སྤྱོད་ལག་
འཁྱེར་(Identy Card)དང་གཞན་ཡང་རྩན་ཚོགས་ཁང་ནས་
དཔར་བསྐྱུན་འགྲུམས་སྡེལ་ལྷུས་པའི་དེ་བ་དང་འོད་སྤེར་རིགས་
ཕྱེད་ཆགས་སུ་ཐོབ་རྒྱུ་དང་། དེ་བཞིན་སངས་རྒྱལ་སློན་མཐོའི་
དབང་དང་གཡུ་ཐོག་སློང་ཐིག་གི་དབང་ལུང་། བོད་སློན་གྱི་
ཟབ་སྐྱོར་དང་ཚོགས་ཆེན་སོགས་སུ་འཛུལ་བཞུགས་ཚོག་རྒྱུའི་
ཁྱད་པམ་ཡོད་པས་དེས་པར་དུ་འབྲེལ་བ་གནང་རོགས་ལུ།

ཁ། གསོ་བ་རིག་དཔུང་ཚོམ།

ཆེས་མཐོའི་སློན་པའི་རྩན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཐོངས་བརྒྱ་གསུམ་
པའི་ནང་བོད་སློན་དུས་དེ་བཞིན་ལོ་རྒྱུད་འདོན་སྡེལ་བྱ་རྒྱུའི་
གོ་སེམས་ཚུལ་དུ་དོན་བཞིན་འདི་ནས་ད་རྒྱུད་དང་གསར་འཕྲིན་རྒྱུད་
དཔུང་ཚོམ་བསྐྱེད་ལེན་གྱི་གསལ་བསྐྱགས་སྤོན་སོང་བཞིན་དེ་ལས་
སྐར་ཡང་གསར་འཕྲིན་རྒྱུད་ནས་གསོ་བ་རིག་རྒྱུད་པར་འདིན་
པའི་སློན་པ་རྣམས་ལ་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་དང་ལོ་
རྒྱུས། སློན་རྗེས་སློན་སྐྱོར། རན་བཅོས་སློན་དཔུང། དེ་
བཞིན་བོད་སློན་སྤྱི་དབུས་དང་འབྲེལ་བའི་དཔུང་ཚོམ་དང་རྒྱལ་
ཚོམ་ཡོད་ཚེ་སྤྱི་ལོ་༢༠༡༠ ཟླ་༡༡ ཚེས་༡༡ མ་འགྲུངས་
པར་སློན་རྩན་ཡིག་ཚང་དུ་གནང་འཁྱེར་ཡོང་བ་ལུ།

ག། རྩན་སྐྱོར་ཁང་དང་རྩན་སྐྱོར་སྡེ་ཚན་དེ་བསྐྱེལ།
དགོངས་མངའ་བཞིན་ཆེས་མཐོའི་སློན་པའི་རྩན་ཚོགས་འདི་
ཅི་རང་གཞུང་ནས་གསོ་བ་རིག་པའི་རྒྱུད་འདིན་སློན་པ་དང་
སློན་སྐྱོར་བཅས་ལ་བྱིམས་སྤྱི་གཞུངས་འདིན་ཤེད་མཁའ་སྤྱི་ག་
འཛུགས་ཤིག་དུ་ཆེད་འཛུགས་གནང་ན་བས་འདི་ནས་བྱིམས་
ཡིག་དགོངས་དོན་རྣམས་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་སློན་དང་རྩན་
སྐྱོར་ཚང་ལུན་གྱི་ཙ་འདིན་སྤྱི་ག་གཞི་ཞིག་གཏན་འཛེབས་
གནང་། བྱིམས་སྤྱི་ག་འདིའི་ལག་བརྒྱར་འོག་བོད་གཞུང་དབུས་
སློན་ཚེས་ཁང་གི་སློན་སྐྱོར་ཁང་དེ་བསྐྱེལ་གནང་ཟིན་ཞིང་དེ་
མིན་སྤྱི་ནང་དུ་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་སློན་དང་རྩན་སྐྱོར་སྤྱི་
ལེན་གནང་མཁའ་ཡོད་རིགས་སྤྱི་ལོ་༢༠༡༡ ཟླ་༥ ཚེས་
༡༡ རང་རྒྱུད་དེས་པར་དེ་བསྐྱེལ་གནང་རོགས་ལུ། དེ་བ་
སྐྱེལ་གནང་སྤོགས་ཀྱི་སྤྱི་ག་གཞི་དུ་རྒྱུའི་ནང་ནས་གཟིགས་སྤོག་
སྤུལ་པ་དང་ཡང་རྩན་ཚོགས་ཀྱི་ཡིག་ཚང་ནས་ཀྱང་རིན་མེད་
བཞེས་རྒྱུ་ཡོད་པས་དེ་དོན་སྤྱི་གས་མངའ་ཡོང་བ་ལུ།

༡༡། འབོད་བསྐྱེལ།

གསོ་བ་རིག་གསར་འཕྲིན་རིམ་པའི་ནང་འབོད་བསྐྱེལ་མ་ཆད་པར་
ལུས་དང་ལུ་བཞིན་པ་ནི་སྤྱི་ནང་རྒྱལ་ཁབ་དུ་བཞུགས་པའི་བོད་
ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་སྤྱི་ག་ལེན་གནང་བཞིན་པའི་སློན་པའི་མིང་
འདིན་པ་གང་ཞིག་ཆེས་མཐོའི་སློན་པའི་རྩན་ཚོགས་སུ་སློན་
པའི་དེ་བསྐྱེལ་གནང་མེད་ཚེ་དེས་པར་དུ་སློན་པའི་དེ་བསྐྱེལ་
གནང་རོགས་ལུ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་དེ་བསྐྱེལ་གནང་ཟིན་པའི་
ཚོགས་མི་རྣམས་ལ་རྩན་ཚོགས་འདིར་རྒྱབ་སྐྱོར་མཚོན་ཤེད་
ཚོགས་དངུལ་བསྐྱེད་བཞིན་ཡོད་པས་ཚོགས་དངུལ་འབྲུལ་ཆད་
ཡོད་རིགས་ལ་ཚོགས་དངུལ་དུས་ཐོག་འབྲུལ་གནང་ཡོང་བའི་
གསལ་བསྐྱགས་སུ།

༡༡། ཐུགས་རྗེ་ཚེ་ལུ།

༡། ཉེ་དོང་ནས་ཡིན་པའི་སྤྱི་ཕྱགས་སྐྱེན་པ་ཡུ་ཉི་ཅི་མི་རྫོ་མ་
ནས་ཨ་སྒོར་དགུ་བརྒྱ་བཅུ་པ་༽༧༧༠༡༠༠༽ ལལ་འདེབས།

༢། རྫོ་མ་མི་ནས་ཡིན་པའི་ལྷུ་མ་ཨི་མི་དང་གྱིས་ཁ་ཡ་ན་གཉིས་
ནས་ཡུ་རོ་རྫོ་བརྒྱ་བཅུ་པ་༽༥༠༠༽ ལལ་འདེབས།

༣། རྫོ་མ་ཚེས་མཐོའི་གཙུག་ལག་སྒོར་ཁང་གི་སྐྱེན་དག་རྫོ་
རྗེ་དག་འདུལ་ལགས་ནས་ཉི་མ་སྒོར་རྫོ་སྒོར་བཅུ་པ་
༽༥༠༠༠༡༠༠༽ ལལ་འདེབས།

༤། འདི་ནས་རེ་འདུན་ལྷུ་མ་པ་རྫོ་ར་བོད་གཞུང་སྐྱེན་ཚེས་ཁང་
གི་འཛིན་སྐྱོང་ནས་སྐྱེན་ཚེས་ཀྱི་རྒྱུན་སྐྱོན་ཚེ་དེ་ཉི་མ་སྒོར་ཚེ་ག་
འདུམ་བཞི་བྱི་༽༡༧༠༠༠༠༡༠༠༽ བཅུ་པ་རོགས་དངུལ་གནང་
རྒྱུའི་ལལ་བཞེས་གནང་བ་བཅས་གོང་གསལ་སྤྱི་སྐྱེ་ར་ཁག་ནས་

ཚེས་མཐོའི་སྐྱེན་པའི་སྐྱེན་ཚེས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་དང་འབྲེལ་བའི་
ལས་དོན་ཚེད་ལལ་འདེབས་རོགས་དངུལ་གནང་བར་ཐུགས་
རྗེ་ཚེ་ལེས་ལུ།།

༥། ཁེ་ན་ཏར་གནས་བཞུགས་སྐྱེན་པ་ལུ་ར་ཕུ་ཀུན་དགའ་ཚོས་
ཐུགས་ལགས་ནས་ཉི་མ་སྒོར་རྫོ་མ་ཚེ་ག་བྱི་ཚེ་ག་སྒོར་
༽༡༡༠༠༠༡༠༠༽ བཅུ་པ་ལལ་འདེབས།

༦། རྫོ་མ་ལལ་སྤེལ་མེ་ཏ་ལགས་ཀྱིས་རྫོ་ར་མ་མི་མངལ་ཁུལ་
དུ་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཡིང་ནད་པ་བརྟག་དཔུང་གི་ལས་གཞི་ཞིག་གོ་
སྤྱི་ག་གནང་བ་བཅས་གོང་གསལ་ལྷུ་མ་ནས་སྐྱེན་སྐྱེན་ལས་དོན་
ཚེད་སྐྱེ་བ་ལས་མ་ཚུལ་དག་གིས་ལལ་འདེབས་གནང་བར་སྐྱོང་
དུས་ནས་པའོས་མིན་ཐུགས་རྗེ་ཚེ་ལེས་ལུ།།

ཚེས་མཐོའི་སྐྱེན་པའི་སྐྱེན་ཚེས་ཀྱི།

རོ་མ། བོད་ཀྱི་གསོ་བ་མི་ག་པའི་སྐྱེན་དང་སྐྱེན་སྐྱོང་། གསོ་མི་གསོ་བ་གཉེར་ཁང་བཅས་ལ་བྱི་མས་སྐྱིག་རྣངས་འཛིན་གྱི་ཚེས་མཐོའི་
སྐྱེན་ཚེས་མི་ག་ཡིན།

དམིགས་ལུལ། གསོ་མི་ག་རྒྱུད་འཛིན་སྐྱེན་པ་རྣམས་ཀྱི་མེས་ཡོན་གོང་སྤེལ་གཏོང་རྒྱ། གསོ་མི་གསོ་བ་གཉེར་ཁང་དང་སྐྱོ་བ་ཚོན་བཅས་
ལ་བྱི་མས་སྐྱིག་རྣངས་འཛིན། སྐྱེན་རྫོང་དང་སྐྱེན་རྒྱུའི་རྒྱུད་ཚོད། དེ་བཞིན་སྐྱེན་གྱི་སྐྱོར་སྤེལ་ཚོད་འཛིན་རྣངས་འཛིན། གསོ་བ་མི་ག་
པའི་བརྟན་པ་སྤྱི་ལ་ཕན་པའི་ལལ་འདེབས་ལུ་རྒྱ་བཅས།

ཚེས་མཐོའི་སྐྱེན་སྐྱེན་ཚེས་མི།

གསོ་མི་ག་རྒྱུད་འཛིན་སྐྱེན་པ་ཐངས་བརྒྱད་དང་སྤྱི་ཕྱགས་སྐྱེན་པ་གཅིག་བཅས་རྒྱུན་ལས་ཚོགས་མི་དག།

བྱི་མས་སྐྱིག་ལིག་ཆ།

༡། བཅོན་པོ་ལ་མོད་མོའི་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་མི་ག་པའི་སྐྱེན་པའི་སྐྱེན་ཚེས་ཀྱི་བྱི་མས་ལིག་ ༢། ཚེས་མཐོའི་སྐྱེན་པའི་སྐྱེན་ཚེས་ཀྱི་རྒྱུན་
ལས་པའི་ལས་དོན་གེད་ཀྱི་སྐྱིག་གཞི། ༣། གསོ་མི་ག་སྐྱེན་པ་རྣམས་ཀྱི་དེ་བ་སྐྱོལ་ལུ་སྐྱོགས་ཀྱི་སྐྱིག་གཞི། ༤། གསོ་མི་གསོ་བ་
གཉེར་ཁང་རོ་མ་ལེན་ལུ་སྐྱོགས་ཀྱི་སྐྱིག་གཞི། ༥། སྐྱེན་དང་སྐྱེན་སྐྱོར་ཚོད་རྟེན་གྱི་ཚེ་འཛིན་སྐྱིག་གཞི། ༦། ཚེས་མཐོའི་སྐྱེན་པའི་
སྐྱེན་ཚེས་ཀྱི་འོས་བརྒྱའི་སྐྱིག་གཞི།

དེ་བ་སྐྱོལ་ལུ་རྒྱན་པ་ཁག

༡། གསོ་མི་གསོ་བ་གཉེར་ཁང་བཞི། ༢། གསོ་མི་གསྐྱེན་པ་ཐངས་ཟད༤ ༣། བོད་སྐྱེན་མཐུན་པོ་གས་ཚོགས་མི་རྣམ།

